

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/32/32/97

NASTROJE SPOŁECZNE W LUTYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatni miesiąc obfitował w wydarzenia polityczne i społeczne. W tym okresie nadzwyczajna komisja sejmowa uchwaliła projekt lustracji, do komisji odpowiedzialności konstytucyjnej wpłynął wniosek o postawienie b. szefa MSW Andrzeja Milczanowskiego przed Trybunałem Stanu, w centrum zainteresowania była też sprawa uchwalenia konstytucji i referendum konstytucyjnego. Ponadto Sejm przyjął ustawę o ubezpieczeniach zdrowotnych oraz ustawę o paliwie rolniczym. Należy odnotować również zmianę na stanowisku ministra finansów, cofnięcie rekomendacji dla ministra rolnictwa oraz telewizyjną debatę liderów Unii Wolności i SLD, która przypominała o zbliżających się wyborach parlamentarnych.

Mimo wielu wydarzeń na scenie politycznej i w życiu publicznym luty przyniósł stabilizację nastrojów społecznych¹.

OCENY

W stosunku do stycznia nastroje społeczne zasadniczo się nie zmieniły. Podobnie jak miesiąc temu liczba respondentów oceniających, że sytuacja w kraju idzie w dobrym kierunku (40%), jest porównywalna z liczbą osób wyrażających przeciwną opinię (39%).

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	'96											'97		
W dobrym	43	38	39	38	36	35	40	38	36	36	39	39	40	
W złym	34	38	40	41	43	43	40	44	46	43	40	37	39	
Trudno powiedzieć	24	24	21	21	21	22	19	18	18	21	21	24	21	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (81) przeprowadzono w dniach 14-17 lutego '97 na 1151-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Największymi optymistami w ocenie sytuacji w kraju są osoby młode - do 24 roku życia (50%), zwłaszcza zaś uczniowie i studenci (70%), nieco większy optymizm wykazują mężczyźni (45%) niż kobiety (36%). Ocena obecnej sytuacji wykazuje związek z cechami położenia społecznego ankietowanych. Im wyższe wykształcenie i lepsza ogólna ocena kondycji materialnej gospodarstwa domowego, tym większy odsetek badanych skłonny jest korzystnie postrzegać ogólną sytuację w kraju. Jej rozwój pozytywnie ocenia trzy piąte respondentów z wyższym wykształceniem (62%) i prawie dwie trzecie osób określających własne warunki materialne jako dobre (63%). Częściej niż pozostali optymistami są przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (51%), pracownicy umysłowi niższego szczebla (49%) oraz fizyczno-umysłowi (48%).

Ogólnie rzecz biorąc, osoby o wyższej pozycji społecznej i ekonomicznej częściej niż inne optymistycznie zapatrują się na rozwój sytuacji w kraju. Natomiast ci, którzy z racji swego położenia społecznego znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i zawodowej, wykazują także większy niż inni pesymizm w ocenie ogólnej sytuacji. Blisko dwie trzecie bezrobotnych (64%), zbliżony odsetek rolników (63%), a także ponad połowa robotników niewykwalifikowanych (54%) wyraża opinię, że sytuacja w Polsce idzie w złym kierunku. Im niższe dochody i gorsze warunki materialne ankietowanych, tym większe prawdopodobieństwo, że negatywnie postrzegają oni rozwój sytuacji w kraju. Ocena ta wykazuje również związek z miejscem zamieszkania: częściej mieszkańcy wsi niż miast są pesymistami w tym względzie.

Opinie o rozwoju sytuacji związane są z orientacją polityczną ankietowanych oraz ich stosunkiem do rządu² i sympatiami partyjnymi³. Ponad połowa badanych o poglądach lewicowych (58%) ocenia, że sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym kierunku. Osoby identyfikujące się z prawicą mają podzielone opinie w tej kwestii: 40% wyraża oceny pozytywne, 47% - negatywne. Optymizm w postrzeganiu sytuacji w Polsce deklaruje 59% zwolenników obecnego gabinetu rządowego. Natomiast ponad połowa przeciwników rządu (57%) jest zdania, że sytuacja rozwija się w złym kierunku. Wśród optymistów dominują

---

² V Cramera=0.25

³ V Cramera=0.28

przyszli wyborcy SLD (71%) oraz Unii Wolności (65%). W potencjalnych elektoratach PSL i ROP opinie o ogólnej sytuacji w kraju są podzielone (optymiści - odpowiednio 39 i 38%, pesymiści - odpowiednio 41 i 42%). Wśród wyborców AW „S” oceny negatywne (49%) przeważają nad pozytywnymi (35%).

W zasadzie stabilne pozostały ogólne oceny sytuacji politycznej i gospodarczej. Odnotowane zmiany mieszczą się w granicach błędu statystycznego.

Podobnie jak w poprzednim miesiącu, w ocenie sytuacji politycznej opinie krytyczne (31%) znacznie przeważają nad pozytywnymi (12%).

Tabela 2 w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- dobra	13	14	18	15	11	15	15	13	12	12	13	15	12
- ani dobra, ani zła	37	43	41	41	43	42	45	41	46	41	43	40	44
- zła	38	28	28	28	33	31	26	34	30	31	33	32	31
Trudno powiedzieć	12	15	13	15	13	12	13	12	12	15	11	13	13

Krytycyzmem wyróżniają się zwolennicy prawicy, spośród których dwie piąte (42%) ocenia sytuację polityczną negatywnie, a tylko co dziesiąty (10%) jest przeciwnego zdania. Wśród sympatyków lewicy opinie są zróżnicowane: co piąty (22%) pozytywnie ocenia obecną sytuację polityczną, ale 18% wyraża odmienny pogląd. Spośród wszystkich grup socjodemograficznych najbardziej krytyczny stosunek do obecnej sytuacji politycznej mają osoby znajdujące się w złej kondycji ekonomicznej (48%).

Opinie o sytuacji politycznej różnicuje przede wszystkim stosunek do rządu: połowa przeciwników rządu (51%) oraz 30% osób deklarujących wobec niego obojętność ocenia, że obecna sytuacja polityczna w Polsce jest zła⁴.

Podobnie jak w ocenach sytuacji politycznej, również w poglądach na temat stanu gospodarki opinie pozytywne (19%) ustępują miejsca negatywnym (32%), będącym wyrazem niezadowolenia społecznego.

⁴ Związek oceny sytuacji politycznej ze stosunkiem do rządu określa V Cramera=0. 21

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- dobra	25	18	16	16	13	16	19	17	16	17	20	18	19
- ani dobra, ani zła	41	42	38	40	40	41	41	39	38	41	42	39	42
- zła	27	32	37	36	40	36	33	39	40	32	31	35	32
Trudno powiedzieć	7	8	9	8	7	7	7	6	6	10	7	9	7

Opinie o gospodarce w największym stopniu różnicuje sytuacja materialna ankietowanych. Osoby określające własne warunki ekonomiczne jako dobre oceniają gospodarkę ponad dwukrotnie częściej pozytywnie (37%) niż negatywnie (15%). Natomiast spośród osób znajdujących się w złej kondycji finansowej blisko połowa (48%) uważa, że obecna sytuacja gospodarcza jest zła. Pogląd ten podzielają również - częściej niż inni - rolnicy (51%) oraz mieszkańcy wsi (41%).

Stabilnym ocenom sytuacji politycznej i gospodarczej towarzyszy poprawa opinii o kondycji zakładu pracy respondenta. W porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosła (o 6 punktów) liczba zadowolonych z sytuacji w miejscu zatrudnienia (do 43%), przy niezmienionym wskaźniku niezadowolenia (29%).

Tabela 4

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	'96											'97		
	N=	597	579	566	599	572	543	545	577	613	577	585	551	580
- dobra		39	35	39	38	38	37	36	35	36	35	38	37	43
- ani dobra, ani zła		30	31	32	30	27	32	26	32	28	23	30	31	27
- zła		27	30	27	30	32	27	36	30	34	39	30	29	29
Trudno powiedzieć		4	3	2	2	3	4	2	3	2	3	2	3	1

We wszystkich grupach zawodowych - z wyjątkiem rolników - oceny pozytywne dominują nad negatywnymi. Natomiast większość rolników (64%) wyraża niezadowolenie z obecnego stanu swojego gospodarstwa. Rolnicy wyróżniają się krytycyzmem także w ocenie ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju.

Zasadniczo nie zmieniły się oceny warunków życia rodzin. Zmiany w stosunku do poprzedniego pomiaru (wzrost ocen pozytywnych o 3 punkty i spadek negatywnych również o 3 punkty) mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Niemniej jednak warto zaznaczyć, że odnotowany odsetek opinii pozytywnych jest najwyższy od 12 miesięcy i po raz pierwszy w porównywanym okresie osiągnął 5-punktową przewagę nad opiniami negatywnymi. W tym sensie można mówić o poprawie samopoczucia w ocenie warunków życia rodzin. Następne sondaże pokażą, czy jest to tendencja trwała czy tylko kolejne wahanie opinii.

Tabela 5

w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- dobrze	24	24	22	25	24	22	24	22	22	22	23	23	26
- ani dobrze, ani źle	55	53	55	52	53	55	54	57	57	56	56	52	53
- źle	21	23	23	23	23	22	21	21	21	22	20	24	21
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0

Zrozumiałe, że ocena warunków życia wykazuje związek z oceną sytuacji materialnej oraz pozycją społeczną ankietowanych. Im wyższe wykształcenie, dochody oraz lepsza samoocena ekonomiczna, tym większy odsetek badanych określa warunki życia swoich rodzin jako dobre.

Stabilne pozostały oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych. Podobnie jak w styczniu oceny negatywne (27%) przeważają nad pozytywnymi (24%).

Tabela 6

w procentach

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- dobre	20	21	16	23	20	18	20	21	19	20	28	23	24
- ani dobre, ani złe	48	42	47	44	45	45	48	45	47	47	47	47	50
- złe	32	37	37	33	35	37	32	34	34	33	25	30	27

Opinie o sytuacji materialnej kształtują te same czynniki, które wykazują związek z oceną warunków życia, tj. pozycja społeczna i ekonomiczna. Złe warunki materialne deklaruje co trzecia osoba z wykształceniem podstawowym (35%) i zbliżony odsetek legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (34%), co trzeci mieszkaniec wsi (31%) i małych miast (34%), a także co trzeci robotnik niewykwalifikowany (33%), ponad dwie piąte rencistów (43%) i bezrobotnych 45%.

Połowa badanych z wyższym wykształceniem (50%), ponad połowa prywatnych przedsiębiorców (55%) i osób osiągających dochody powyżej 599 zł na osobę miesięcznie (52%) określa kondycję finansową swojego gospodarstwa domowego jako dobrą.

PROGNOZY

W stosunku do stycznia w zasadzie nie zmieniły się przewidywania co do rozwoju sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku. Podobnie jak w poprzednim miesiącu prawie co czwarty badany (24%) prognozuje poprawę ogólnej sytuacji w kraju. Natomiast nieco zmniejszyła się (o 3 punkty) liczba spodziewających się jej pogorszenia.

Tabela 7

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96										'97	
Poprawi się	27	20	23	18	17	20	20	20	19	20	24	24
Nie zmieni się	50	51	50	51	55	50	49	49	53	48	45	48
Pogorszy się	14	20	18	20	18	19	22	22	18	20	20	17
Trudno powiedzieć	9	9	9	11	10	11	9	9	10	12	11	11

W postrzeganiu przyszłości nieco większymi optymistami są mężczyźni (29%) niż kobiety (20%). Poprawy sytuacji politycznej oczekują - częściej niż pozostali - badani najmłodsi (31%) i najstarsi (33%), a także co trzeci sympatyk lewicy (33%) oraz taki sam odsetek ankietowanych osiągających dochody w granicach 326-449 zł na osobę miesięcznie. Jednak najwięcej optymistów jest wśród mieszkańców małych miast (38%). Na tym tle wyróżniają się rolnicy, z których co trzeci (34%) spodziewa się pogorszenia sytuacji oraz

robotnicy niewykwalifikowani, którzy w większości (61%) nie oczekują żadnych zmian. Przypomnijmy, że te grupy społeczne (obok bezrobotnych) w znacznie większym stopniu niż inne grupy zawodowe negatywnie oceniały obecną sytuację w kraju. W tym sensie opinie robotników niewykwalifikowanych, twierdzących, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce się nie zmieni, są w rzeczywistości raczej wyrazem pesymizmu niż poczucia stabilizacji.

Nie zmieniły się prognozy dotyczące polityki i gospodarki. Podobnie jak w styczniu co piąty ankietowany spodziewa się poprawy sytuacji politycznej, a blisko połowa nie oczekuje żadnych zmian.

Tabela 8 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- poprawi się	34	26	21	22	16	17	18	18	16	19	18	21	20
- nie zmieni się	40	47	52	49	54	55	52	53	52	48	49	45	48
- pogorszy się	10	10	11	13	13	12	12	12	16	13	16	13	14
Trudno powiedzieć	16	17	15	16	17	16	17	16	16	20	16	21	18

Przewidywania dotyczące polityki są mało zróżnicowane społecznie. Wyróżniają się jedynie niektóre grupy - np. osoby najstarsze, renciści, badani o niesprecyzowanych poglądach politycznych - nie mające wyrobionej opinii w tej sprawie (odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” waha się od 30 do 35%).

W opiniach o gospodarce również dominuje poczucie, że w ciągu najbliższego roku nie należy spodziewać się żadnych zmian. Badani oczekujący poprawy sytuacji gospodarczej (27%) dwukrotnie przeważają nad przewidującymi jej pogorszenie (13%).

Tabela 9 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- poprawi się	38	32	25	25	22	24	24	25	24	26	25	27	27
- nie zmieni się	41	44	46	47	50	51	50	47	48	46	49	43	47
- pogorszy się	8	10	14	14	16	14	14	16	16	12	13	13	13
Trudno powiedzieć	14	14	14	14	12	12	12	13	12	15	13	17	13

Poprawy sytuacji gospodarczej oczekują - częściej niż inni - pracownicy fizyczno-umysłowi (38%), uczniowie i studenci (38%), osoby z wyższym wykształceniem (35%) oraz sympatycy lewicy (37%). Prognozy dotyczące polskiej gospodarki związane są z osobistą sytuacją finansową ankietowanych: im wyższe osiągają oni dochody oraz im lepsze są ich warunki materialne, tym częściej przewidują jej poprawę. Największe obawy w tej dziedzinie wyrażają rolnicy - 26% spośród nich spodziewa się pogorszenia sytuacji gospodarczej.

Mimo poprawy oceny obecnej sytuacji w zakładach pracy, odnotowaliśmy jednocześnie wzrost (o 5 punktów) liczby badanych przewidujących jej pogorszenie w ciągu najbliższego roku.

Tabela 10

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
N=	'96												'97	
	603	584	567	597	573	546	542	579	616	575	585	557	579	
- poprawi się	30	26	21	23	25	24	22	24	22	24	22	28	30	
- pozostanie bez zmian	47	48	49	47	50	49	49	49	52	44	51	44	43	
- pogorszy się	11	13	16	17	15	18	19	16	17	19	15	12	17	
Trudno powiedzieć	12	13	13	13	10	9	10	11	9	13	11	16	11	

Największy optymizm w prognozowaniu sytuacji w zakładzie pracy wykazują prywatni przedsiębiorcy (42%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (40%). Wśród osób z wyższym wykształceniem oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji opinie są wyraźnie podzielone. W obu tych grupach odsetki przewidujących poprawę (odpowiednio 23 i 26%) i spodziewających się pogorszenia (odpowiednio 21 i 26%) są zbliżone. Największe obawy przed pogorszeniem sytuacji w gospodarstwie deklarują rolnicy (39%).

W ciągu ostatniego miesiąca minimalnie (o 3 punkty) zmalała liczba respondentów sądzących, że za rok ich rodzinom będzie się żyło lepiej. Obecnie poprawę warunków życia przewiduje prawie co czwarty (23%) respondent, a 16% obawia się ich pogorszenia.

Tabela 11

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	'96											'97	
- lepiej	27	24	20	20	18	17	20	18	18	19	20	26	23
- tak samo	42	49	47	46	49	51	48	50	49	51	52	40	48
- gorzej	13	15	18	18	18	17	18	20	18	17	17	15	16
Trudno powiedzieć	18	12	14	16	15	15	14	13	15	13	11	19	13

Co trzeci (32%) ankietowany w wieku 25-34 lata, 36% przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz ponad dwie piąte (42%) pracujących na własny rachunek sądzi, że za rok ich rodzinom będzie się żyło lepiej. Oczekiwania te związane są z obecną sytuacją materialną badanych, przy czym związek ten jest następujący: im lepsza kondycja finansowa ankietowanych, tym częściej prognozują oni dalszą poprawę; im gorsze obecne położenie ekonomiczne, tym częściej ankietowani obawiają się pogorszenia warunków życia rodzin.

Podobnie jak we wszystkich omówionych dziedzinach, tak i w przewidywaniu przyszłych warunków życia rolnicy (27%), obok osób znajdujących się w złych warunkach materialnych (31%), najczęściej deklarują obawy o najbliższą przyszłość.

★

★

★

Luty przyniósł stabilizację nastrojów społecznych. Nie zmieniła się ogólna ocena kierunku rozwoju sytuacji w naszym kraju, stabilna pozostała też ocena sytuacji politycznej i gospodarczej. Bez zmian pozostały także opinie o warunkach życia i sytuacji materialnej gospodarstw domowych.

Nie zmieniły się prognozy dotyczące kierunku rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, polityki oraz gospodarki. Stabilne okazały się przewidywania warunków życia w ciągu najbliższego roku. Natomiast, mimo poprawy oceny obecnej sytuacji w zakładach pracy, odnotowaliśmy jednocześnie 5-punktowy wzrost obaw o jej pogorszenie w ciągu najbliższego roku.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	39	21	1151
Płeć				
Meżczyźni	45	35	20	545
Kobiety	36	41	23	606
Wiek				
do 24 lat	50	32	18	159
25-34	41	39	20	203
35-44	41	39	19	233
45-54	38	46	16	222
55-64	40	36	24	151
65 lat i więcej	32	36	31	182
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	47	22	434
Miasto do 20 tys.	38	33	28	154
od 21 do 100 tys.	45	31	24	231
101-500 tys.	50	35	15	216
501 tys. i więcej mieszk.	47	36	17	115
Region				
Północny	48	33	19	130
Zachodni	40	39	21	130
Środkowozachodni	36	42	22	155
Środkowy	36	45	19	205
Wschodni	48	37	15	141
Południowo-wschodni	47	38	16	169
Południowo-zachodni	33	34	32	222
Wykształcenie				
Podstawowe	29	42	29	364
Zasadnicze zawodowe	36	46	18	296
Średnie	48	33	19	398
Wyższe	62	25	13	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	51	38	11	66
Prac.umysł.niż.szczębla	49	32	18	121
Pracownicy fiz.- umysł.	48	33	19	66
Robotnicy wykwalifikowani	42	37	21	129
Robotnicy niewykwalifik.	24	54	22	60
Rolnicy	20	63	16	57
Prywatni przedsiębiorcy	34	34	31	52
Bierni zawodowo				
Renciści	33	33	34	153
Emeryci	43	34	23	212
Uczniowie i studenci	70	19	11	71
Bezrobotni	25	64	11	96
Gospodynie domowe i inni	37	39	24	67
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	39	47	13	107
Sektor państwowy	45	35	20	145
Sektor prywatny	43	34	23	263
Spółdzielczość	51	37	12	22
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	30	50	20	285
201 - 325	34	45	21	265
326 - 449	42	31	27	217
450 - 599	58	25	17	138
Powyżej 599 zł	56	31	12	142
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	53	25	306
Średnie	39	39	22	573
Dobre	63	23	14	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	35	21	61
Raz w tygodniu	34	43	23	588
Kilka razy w miesiącu	48	35	17	152
Kilka razy w roku	49	32	19	231
W ogóle nie uczestniczy	43	36	21	119
Poglądy polityczne				
Lewica	58	27	15	226
Centrum	47	36	17	285
Prawica	40	47	13	315
Trudno powiedzieć	22	41	37	325

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	44	31	13	1151
Płeć					
Mężczyźni	16	40	35	8	545
Kobiety	8	48	26	18	606
Wiek					
do 24 lat	13	47	25	15	159
25-34	11	48	31	11	203
35-44	9	48	29	14	233
45-54	13	47	29	11	222
55-64	16	43	31	10	151
65 lat i więcej	11	30	39	20	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	37	35	17	434
Miasto do 20 tys.	12	40	35	13	154
od 21 do 100 tys.	15	49	26	10	231
101-500 tys.	10	51	26	13	216
501 tys.i więcej mieszk.	13	56	25	6	115
Region					
Północny	14	50	16	20	130
Zachodni	10	47	26	17	130
Środkowozachodni	11	47	29	13	155
Środkowy	10	45	32	14	205
Wschodni	11	38	38	13	141
Południowo-wschodni	16	40	35	9	169
Południowo-zachodni	11	43	34	11	222
Wykształcenie					
Podstawowe	11	35	33	21	364
Zasadnicze zawodowe	11	48	30	11	296
Średnie	13	49	28	10	398
Wyższe	15	48	31	6	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	5	57	34	5	66
Prac.umysł.niż.szczebła	9	59	23	9	121
Pracownicy fiz.- umysł.	14	41	28	16	66
Robotnicy wykwalifikowani	11	57	23	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	6	37	31	26	60
Rolnicy	5	51	32	13	57
Prywatni przedsiębiorcy	9	45	33	13	52
Bierni zawodowo					
Renciści	13	35	40	12	153
Emeryci	15	37	30	17	212
Uczniowie i studenci	17	43	29	12	71
Bezrobotni	16	38	31	15	96
Gospodynie domowe i inni	12	37	35	16	67
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	6	56	30	8	107
Sektor państwowy	13	51	27	9	145
Sektor prywatny	12	47	27	14	263
Spółdzielczość	5	60	25	11	22
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	9	43	36	12	285
201 - 325	13	44	30	14	265
326 - 449	11	45	31	13	217
450 - 599	16	41	29	14	138
Powyżej 599 zł	12	51	27	10	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	32	48	12	306
Średnie	11	49	25	15	573
Dobre	16	48	23	12	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	36	41	13	61
Raz w tygodniu	13	42	33	12	588
Kilka razy w miesiącu	10	47	26	17	152
Kilka razy w roku	10	54	24	12	231
W ogóle nie uczestniczy	14	36	30	20	119
Poglądy polityczne					
Lewica	22	49	18	10	226
Centrum	11	50	28	11	285
Prawica	10	40	42	9	315
Trudno powiedzieć	7	40	31	23	325

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	42	32	7	1151
Płeć					
Mężczyźni	22	43	31	4	545
Kobiety	16	42	32	9	606
Wiek					
do 24 lat	19	37	30	14	159
25-34	22	46	28	4	203
35-44	20	45	30	6	233
45-54	17	44	34	4	222
55-64	20	39	35	6	151
65 lat i więcej	15	42	34	9	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	39	41	7	434
Miasto do 20 tys.	14	51	27	7	154
od 21 do 100 tys.	22	42	28	8	231
101-500 tys.	28	43	22	7	216
501 tys.i więcej mieszk.	23	45	29	3	115
Region					
Północny	22	35	28	15	130
Zachodni	15	47	28	9	130
Środkowozachodni	21	42	31	6	155
Środkowy	17	40	39	4	205
Wschodni	19	41	31	10	141
Południowo-wschodni	19	39	38	4	169
Południowo-zachodni	20	50	26	4	222
Wykształcenie					
Podstawowe	14	38	37	11	364
Zasadnicze zawodowe	14	45	37	4	296
Średnie	24	43	26	6	398
Wyższe	29	49	16	6	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	50	22	7	66
Prac. umysł. niż. szczebla	24	44	25	7	121
Pracownicy fiz.- umysł.	25	43	32	0	66
Robotnicy wykwalifikowani	21	55	20	3	129
Robotnicy niewykwalifik.	21	36	35	8	60
Rolnicy	4	35	51	10	57
Prywatni przedsiębiorcy	21	48	23	8	52
Bierni zawodowo					
Renciści	12	43	35	9	153
Emeryci	21	37	36	7	212
Uczniowie i studenci	25	34	25	16	71
Bezrobotni	14	38	42	6	96
Gospodynie domowe i inni	14	49	33	4	67
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	16	49	27	8	107
Sektor państwowy	22	49	25	4	145
Sektor prywatny	25	46	24	5	263
Spółdzielczość	21	36	35	8	22
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	11	40	42	7	285
201 - 325	20	36	36	7	265
326 - 449	20	48	27	5	217
450 - 599	29	46	20	6	138
Powyżej 599 zł	22	51	22	5	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	39	48	4	306
Średnie	16	45	31	9	573
Dobre	37	42	15	6	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	21	39	29	11	61
Raz w tygodniu	17	40	37	7	588
Kilka razy w miesiącu	17	48	28	7	152
Kilka razy w roku	20	47	26	7	231
W ogóle nie uczestniczy	28	41	24	6	119
Poglądy polityczne					
Lewica	30	41	24	5	226
Centrum	17	45	34	4	285
Prawica	22	39	35	4	315
Trudno powiedzieć	10	45	32	14	325

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

(%)

	złe	ani dobre, ani złe	dobrze	Liczba osób
Ogółem	27	50	24	1151
Płeć				
Mężczyźni	28	47	25	545
Kobiety	26	52	22	606
Wiek				
do 24 lat	17	49	34	159
25-34	22	49	30	203
35-44	22	49	28	233
45-54	29	49	22	222
55-64	34	52	13	151
65 lat i więcej	37	50	13	182
Miejsce zamieszkania				
Wieś	31	55	15	434
Miasto do 20 tys.	34	40	27	154
od 21 do 100 tys.	23	48	28	231
101-500 tys.	18	47	34	216
501 tys.i więcej mieszk.	24	53	23	115
Region				
Północny	19	52	29	130
Zachodni	21	51	28	130
Środkowozachodni	35	46	19	155
Środkowy	31	45	24	205
Wschodni	23	54	23	141
Południowo-wschodni	28	56	16	169
Południowo-zachodni	25	47	28	222
Wykształcenie				
Podstawowe	35	54	11	364
Zasadnicze zawodowe	34	49	17	296
Średnie	16	49	35	398
Wyższe	12	38	50	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	12	47	40	66
Prac.umysł.niż.szczębla	12	48	40	121
Pracownicy fiz.- umysł.	17	48	36	66
Robotnicy wykwalifikowani	25	55	20	129
Robotnicy niewykwalifik.	33	45	23	60
Rolnicy	28	63	8	57
Prywatni przedsiębiorcy	10	35	55	52
Bierni zawodowo				
Renciści	43	47	10	153
Emeryci	28	55	17	212
Uczniowie i studenci	14	53	33	71
Bezrobotni	45	41	14	96
Gospodynie domowe i inni	29	51	20	67
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	20	50	30	107
Sektor państwowy	20	50	30	145
Sektor prywatny	17	44	38	263
Spółdzielczość	26	47	28	22
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	46	47	7	285
201 - 325	30	56	14	265
326 - 449	30	46	24	217
450 - 599	7	48	45	138
Powyżej 599 zł	5	43	52	142
Ocena własnych war. mater.				
Złe	100	0	0	306
Średnie	0	100	0	573
Dobre	0	0	100	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	61	19	61
Raz w tygodniu	31	48	22	588
Kilka razy w miesiącu	24	54	22	152
Kilka razy w roku	19	53	28	231
W ogóle nie uczestniczy	29	42	29	119
Poglądy polityczne				
Lewica	21	48	31	226
Centrum	27	49	24	285
Prawica	25	47	28	315
Trudno powiedzieć	32	54	14	325

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	48	17	11	1151
Płeć					
Mężczyźni	29	45	17	10	545
Kobiety	20	51	17	12	606
Wiek					
do 24 lat	31	47	12	10	159
25-34	20	57	18	5	203
35-44	23	51	21	5	233
45-54	20	50	16	13	222
55-64	20	47	20	12	151
65 lat i więcej	33	34	13	20	182
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	48	20	14	434
Miasto do 20 tys.	38	39	11	12	154
od 21 do 100 tys.	23	48	18	11	231
101-500 tys.	25	53	13	8	216
501 tys.i więcej mieszk.	30	47	20	4	115
Region					
Północny	26	48	15	11	130
Zachodni	31	46	11	13	130
Środkowozachodni	22	51	20	7	155
Środkowy	19	52	21	8	205
Wschodni	24	46	17	13	141
Południowo-wschodni	28	45	19	9	169
Południowo-zachodni	23	48	15	14	222
Wykształcenie					
Podstawowe	27	40	17	16	364
Zasadnicze zawodowe	18	57	19	6	296
Średnie	27	47	17	9	398
Wyższe	25	51	14	10	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	51	23	2	66
Prac.umysł.niż.szczebla	22	58	14	7	121
Pracownicy fiz.- umysł.	22	54	16	8	66
Robotnicy wykwalifikowani	20	57	15	8	129
Robotnicy niewykwalifik.	14	61	15	10	60
Rolnicy	13	43	34	10	57
Prywatni przedsiębiorcy	28	39	19	14	52
Bierni zawodowo					
Renciści	31	42	12	15	153
Emeryci	26	41	15	18	212
Uczniowie i studenci	29	49	13	9	71
Bezrobotni	26	44	22	8	96
Gospodynie domowe i inni	28	43	22	8	67
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	25	55	16	4	107
Sektor państwowy	18	57	17	7	145
Sektor prywatny	24	48	18	10	263
Spółdzielczość	2	80	14	5	22
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	20	46	23	11	285
201 - 325	26	48	16	11	265
326 - 449	33	46	10	11	217
450 - 599	24	53	14	9	138
Powyżej 599 zł	21	55	19	5	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	46	23	9	306
Średnie	23	47	15	14	573
Dobre	29	52	14	5	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	44	12	24	61
Raz w tygodniu	24	49	18	9	588
Kilka razy w miesiącu	19	49	18	14	152
Kilka razy w roku	28	52	11	10	231
W ogóle nie uczestniczy	28	38	25	9	119
Poglądy polityczne					
Lewica	33	45	13	9	226
Centrum	19	54	18	8	285
Prawica	23	50	20	7	315
Trudno powiedzieć	24	42	17	17	325

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	43	17	11	579
Płeć					
Mężczyźni	34	39	19	8	313
Kobiety	26	47	13	14	266
Wiek					
do 24 lat	38	41	10	11	61
25-34	35	40	16	8	140
35-44	27	44	18	11	181
45-54	30	44	16	10	150
55-64	20	53	21	6	39
65 lat i więcej	11	9	19	61	10
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	40	25	9	192
Miasto do 20 tys.	37	44	10	9	63
od 21 do 100 tys.	35	41	13	10	110
101-500 tys.	31	47	9	13	144
501 tys.i więcej mieszk.	27	40	21	12	69
Region					
Północny	36	51	6	6	66
Zachodni	30	45	10	15	61
Środkowozachodni	27	33	23	18	68
Środkowy	21	41	27	11	108
Wschodni	34	44	19	3	69
Południowo-wschodni	37	37	17	10	73
Południowo-zachodni	31	47	11	11	135
Wykształcenie					
Podstawowe	24	39	19	18	94
Zasadnicze zawodowe	32	43	15	9	176
Średnie	34	42	15	9	232
Wyższe	23	48	21	8	76
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	26	43	26	5	65
Prac.umysł.niż.szczębla	30	46	16	8	119
Pracownicy fiz.- umysł.	40	42	7	11	66
Robotnicy wykwalifikowani	37	42	12	10	129
Robotnicy niewykwalifik.	20	41	21	17	60
Rolnicy	8	44	39	9	50
Prywatni przedsiębiorcy	42	37	6	15	52
Bierni zawodowo					
Renciści	49	42	6	3	15
Emeryci	7	36	20	38	15
Uczniowie i studenci	79	21	0	0	3
Bezrobotni	0	100	0	0	1
Gospodynie domowe i inni	0	78	0	22	3
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	28	50	14	8	106
Sektor państwowy	32	41	19	8	145
Sektor prywatny	36	41	11	12	248
Spółdzielczość	14	53	21	13	22
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	19	48	24	8	122
201 - 325	36	36	15	13	133
326 - 449	30	47	12	11	104
450 - 599	36	40	13	12	78
Powyżej 599 zł	31	44	19	6	99
Ocena własnych war. mater.					
Złe	23	38	31	9	114
Średnie	29	45	15	11	287
Dobre	37	42	9	11	179
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	62	0	7	16
Raz w tygodniu	26	39	22	13	286
Kilka razy w miesiącu	28	56	11	6	80
Kilka razy w roku	39	38	12	11	132
W ogóle nie uczestniczy	34	44	13	9	65
Poglądy polityczne					
Lewica	35	44	16	4	118
Centrum	27	47	19	7	161
Prawica	28	40	19	12	170
Trudno powiedzieć	32	38	11	19	130